

دلوړو زده کړو وزارت

ننګرهار پوهنتون

انجنييري پوهنځی

سیول څانګه

برآورد او قیمت ټاکنه

Estimation and Costing

ترتیب کوونکی: عباد الرحمن مهربان

Email: abad_mehraban@yahoo.com

کال 1391 لمریز

برآورد او قیمت ټاکنه**Estimating and Costing**

د هرې ساختماني پروژې يوه مهمه برخه برآورد او قیمت ټاکنه ده. د برآورد د اهميت په هکله بايد ووايو که چيرې د يوې پروژې برآورد غلط وي نو د دې باعث کيږي چې د پروژې کار نيمگړی پاتې شي، نو پدې اساس بايد په برآورد کې جدي کوبښن وشي ترڅو قيمتونه په درست ډول وټاکل شي.

برآورد: Estimating

د مصرف کيدونکو موادو او د مزدورانو د اجورې مقدار ټاکل عبارت له برآورد څخه دی يا په لنډ ډول د ساختمان د جوړيدو ټول قیمت ټاکل عبارت له برآورد څخه دی.

د برآورد پيل:

کله چې وغواړو يوه پروژه برآورد کړو نو لومړی له کندنکارۍ څخه شروع کوو نو په دې خاطر بايد لمړی د کندنکارۍ له مخې د ځمکې ډولونه وپيژنو، په عمومي ډول ځمکه د کندنکارۍ له مخې په درې ډوله ده:

1. لومړۍ درجه ځمکه (نرمه ځمکه)

2. دويمه درجه ځمکه (سخته ځمکه)

3. دريمه درجه ځمکه

1. نرمه ځمکه هغه ځمکه ده چې د عادي وسايلو لکه بيل، کلنگ او نورو په واسطه کندنکارۍ کيدی شي.

2. سخته ځمکه هغه ځمکه ده چې د عادي وسايلو په واسطه نه کندنکاري کيږي او د کندنکارۍ لپاره يې پرمختللو ماشينونو ته ضرورت دی لکه اکسکواتور، لوډر او داسې نور.

3. دريمه درجه ځمکه هغه ځمکه ده چې دهغې کندنکاري د انفجاراتو په واسطه سرته رسيږي.

په لاندې جدول کې ټولی هغه پروسې او مواد چې د ساختماني پروژې له پيل نه ترپايه پوری په کارېږي دهغوی له مربوطه واحداتو سره ليکل شوي:

گڼه	د پروسې نوم	واحد	کتنې
1	کندنکاري	مترمکعب	
2	پرکاري	مترمکعب	
3	سنگ کاري	مترمکعب	
4	خشت کاري	مترمکعب	
5	کانکريټ بغیر له سيخ نه	مترمکعب	
6	اوسپنيز کانکريټ	مترمکعب	
7	لرگی	مترمکعب، مترمربع	
8	قالب بندي	مترمربع	
9	اوسپنه	کيلوگرام	
10	گول سيخ	کيلوگرام	

11	اوسپنيزې کتارې	مترمربع
12	اوسپنيزې دروازې	مترمربع
13	پلستر	مترمربع
14	عایق کاري	مترمربع
15	سیم تاوي	کيلوگرام
16	کاشي کاري	مترمربع
17	چپس کاري	مترمربع
18	شیشه	مترمربع
19	رنگ	مترمربع
20	سمنټ	کيلوگرام، مترمکعب
21	شگه	مترمکعب
22	جغل	مترمکعب
23	درطوبت ضد (عایق رطوبت)	مترمربع
24	اهن چادر	مترمربع
25	هنگاف	مترمربع
26	سویچ	تعداد
27	میز او څوکۍ	تعداد
28	دکانالیزاسیون پایپونه	متر

کندنکاري Excavation:

کندنکاري په عمومي ډول په دوه ډوله ترسره کېږي:

1. په لاس سره کندنکاري: کله چې د کندنکاري حجم کم وي او ځمکه هم نرمه وي په لاس سره کندنکاري گټوره او موثره ده دغه ډول کندنکاري دبیل او کلنگ په واسطه ترسره کېږي.
2. میکانیزه کندنکاري: دغه ډول کندنکاري د اکسکواتور، لوډر او نورو ماشینونو په واسطه ترسره کېږي دغه ډول کندنکاري هغه وخت موثره ده چې د کندنکاري حجم زیات او ځمکه هم سخته وي.

د کندنکاري د مقدار د پیدا کولو لپاره د نظریاتي ساحی پلان باید موجود وي که چیرې پلان منظم هندسي شکل ولري لکه مستطیل، مربع، مثلث، دایره... نو د حجم د فومولونو (مساحت ضرب ارتفاع) له مخی د کندنکاري حجم (مقدار) پیدا کولای شو. او که چیرې غیر منظم شکل ولري نو په منظمو شکلونو یې بدلولو البته پدې حالت کېدې شي د بعضي برخو حجمونه په تقریبي ډول لاسته راوړو.

مثال: که چیرې دیوې تحکوی طول 20 متره عرض 8 متره او ژوروالی 2.5 متره وي نو د کندنکاري حجم پیدا کړی؟

حل: لکه مخکې مو چي وویل کندنکاري او پرکاري په مترمکعب سره کېږي نو په دې اساس د کندنکاري د مقدار د پیدا کولو لپاره د مربوطه ځای حجم پیدا کوو چی عبارت دی د کندنکاري له مقدار څخه.

څرنگه چی نوموړی شکل یو مکعب مستطیل دی نو حجم یې په لاندې ډول پیدا کوو:

حجم = طول $\times$ عرض $\times$ ارتفاع (عمق)

$$V = L \times B \times H \quad (L = \text{Length}, B = \text{Breadth}, H = \text{High})$$

$$V = 20 \times 8 \times 2.5 = 400 \text{m}^3$$

یاونه: باید په یاد ولرو چې یوکارگر کولای شي په لومړۍ درجه (نرمه) ځمکه کې په اوسط ډول د ورځې 1.5 مترمکعب کنډنکاري او 2.5 مترمکعب پرکاري وکړي. همدارنګه کله چې ډاکسکواتور په واسطه کنډنکاري کېږي که د کنډنکاري حجم له 500 مترمکعب څخه کم وي نو ډاکسکواتور ماشین فی مترمکعب په 500 افغانۍ کنډنکاري کوي البته د خاورې د انتقال مصرف هم د ماشین د څښتن په غاړه دی او که چیرې د کنډنکاري حجم له 500 مترمکعب څخه زیات وي دغه قیمت تر 200 افغانیو پورې کمیږي. البته دغه نرخونه د جلال اباد ښار په لپاره دي.

یادونه: یو فنی کارکوونکی د ورځې 800 افغانۍ او غیر فنی کارگر د ورځې 300 افغانۍ اجوره اخلي.

پوښتنه: په لومړۍ درجه (نرمه) ځمکه کې د 100 متره مکعب کنډنکاري مصرف پیدا کړۍ کله چې کنډنکاري دانساني قوې په واسطه ترسره شي؟

حل: ددې سوال د حل لپاره لومړی د یو مترمکعب کنډنکاري مصرف پیدا کوو بیا دغه مصرف په 100 کې ضربوو او ټول قیمت لاسته راوړو:

$$(يوکارگر په اوسط ډول د ورځې 1.5 مترمکعب کنډنکاري کوي) \quad Af = 200 = 300 / 1.5 = \text{د یو مترمکعب کنډنکاري مصرف}$$

$$Af = 20000 = 200 \times 100 = \text{د 100 مترمکعب کنډنکاري مصرف}$$

که چیرې د نوموړې خاورې انتقال هم په نظر کې ونیسو نو په دې صورت کې د هر 5 مترمکعب خاورې د انتقال لپاره یو موټر (کامان) ته ضرورت دی البته کله چې خاوره کنډنکاري شي نو د خاورې حجم له 25-20 فیصدو پورې زیاتیږي چې په دې اساس د کنډنکاري شوې خاورې حجم 125 مترمکعب کېږي او د 125 متر مکعب خاورې د انتقال لپاره 25 موټرونو ته ضرورت دی که چیرې د هر موټر د انتقال کرایه 1000 افغانۍ وي نو پدې صورت کې د موټرونو مجموعی کرایه 25000 افغانۍ کېږي اوس په لاندې ډول ټول مصرف پیدا کوو:

$$T = 20000 + 25000 = 45000 \text{ Af}$$

پوښتنه: د 700 مترمکعب کنډنکاري مصرف او د کنډنکاري وخت پیدا کړۍ که چیرې کنډنکاري ډاکسکواتور په واسطه ترسره شي؟

یادونه: یو جاپانی هیتاچی (HITACHI) ډاکسکواتور په دویمه درجه ځمکه کې د 2.5-2 متر په ژوروالي دورځې په 8 ساعته کار کولو سره کولای شي چې 150-170 مترمکعب ځمکه کنډنکاري کړي او ډاکسکواتور کرایه په یو ساعت کې 1700 افغانۍ ده البته په جلال اباد کې.

$$\text{دلته وسطي مقدار 160 مترمکعب نیسو} \quad 20 \text{m}^3 = 160 / 8 = \text{په یو ساعت کې د کنډنکاري حجم}$$

د 700 مترمکعب کندن کارۍ وخت په ساعت سره $700/20=35 \text{ hours}$

$700 \text{ مترمکعب کندن کارۍ مصرف} = 35 \text{ hours} \times 1700 \text{ Af/hour} = 59500 \text{ Af}$

يادونه: څرنگه چې اکسکواتور په ساعت سره پیسې اخلي نو کله چې د دریدو له ځای (سرای) څخه روانیږي ساعت له هماغه وخت څخه قیدوي او خپله اجوره حسابوي همدارنگه د کار په جریان کې چې وقفه راځي لکه د ډوډۍ خوړلو لپاره نو هغه وقفه د کار په وخت کې نه حسابیږي او په محاسبه کې ترې منفي کیږي.

سنگ کاري : Stone Masonry, Rock Masonry

سنگ کاري هم د ساختماني کارونو له جملې څخه دی او برآورد یې په مترمکعب سره ترسره کیږي، د سنگ کاري د حجم 25-30 فیصدو پورې مصالحه Mortar (1:6) په نظر کې نیول کیږي. په جلال اباد او شاوخوا سیمو کې د سنگ کاري لپاره د کامې د غره له تیگو څخه چې بڼه جنسیت لري زیاته استفاده کیږي. اوس مهال په جلال اباد ښار کې د یو موټر تیرې قیمت 1700 افغانۍ دی چې یو موټر 2.5 مترمکعب تیرې انتقالوي پدې اساس د یو مترمکعب تیرې قیمت 700 افغانۍ دی او یو فني کارگر کولی شي چې دورځي 2.5 مترمکعب سنگ کاري وکړي باید په یاد ولرو چې له یو فني کارگر سره دوه غیر فني کارگران هم په برآورد کې محاسبه کیږي. د فني کارگر دورځي اجوره 800 افغانۍ او د غیر فني کارگر اجوره 300 افغانۍ ده.

پوښتنه: په جلال اباد ښار کې د 1 مترمکعب سنگ کاري د تمامیدو قیمت پیدا کړۍ چې د مصالحې نسبت یې 1:6 وي؟

حل:

$700 \text{ af} = \text{د یو مترمکعب تیرې قیمت}$

$800/2.5=320 \text{ Af/m}^3 = \text{د دورځي اجوره/دورځي کار} = \text{د یو مترمکعب لپاره د استاد کار اجوره}$

$240 \text{ Af} = 2 \text{ نفر کارگر} \times 120 \text{ Af} = 300/2.5 = \text{د دورځي اجوره/دورځي کار} = \text{د یو مترمکعب لپاره د غیر فني کارگر اجوره}$

$560 \text{ Af} = 320 + 240 = \text{د کارگرانو ټوله اجوره}$

څرنگه چې د سنگ کاري 25-30 فیصد حجم مصالحه نیسي نو په یو مترمکعب سنگ کاري کې $1\text{m}^3 \times 30\% = 1 \times 0.3 = 0.3\text{m}^3$ مصالحه استعمالیږي.

مخکې مو پیدا کړ چې په یو مترمکعب سنگ کاري کې 0.3 مترمکعب مصالحه استعمالیږي اوس په نوموړي حجم کې د سیمنت او شګې مقدار پیدا کوو چې نسبت یې 1/6 دی.

(1 برخه سیمنت او 6 برخې شګه ده) $1+6=7$

$0.3/7 \times 1 = 0.043\text{m}^3 = \text{د سیمنتو حجم}$

$0.3/7 \times 6 = 0.258\text{m}^3 = \text{د شګې حجم}$

څرنگه چې مصالحه په لوند حالت کې استعمالیږي دغه حجمونه هم په لوند حالت کې لاسته راغلي او په عمل کې مونږ وچه مصالحه محاسبه کوو یعنې کله چې شګه او سیمنت له بازار څخه اخلو په وچ حالت کې وي کله

چې ورسره اوبه ګډېږي د زراتو ترمنځ چې کومې خاليګاوې دي هغه کمېږي په نتيجه کې د مصالحې حجم کمېږي نو ددې لپاره چې د موادو حجم وچ حالت کې لاسته راوړو نو لاسته راغلي عددونه په 1.28 کې ضربوو.

$$\text{سیمنټ} = 0.043 \times 1.28 = 0.055 \text{ m}^3$$

$$\text{شګه} = 0.258 \times 1.28 = 0.33 \text{ m}^3$$

څرنګه چې په بازار کې سیمنټ د وزن په اساس او شګه د حجم په اساس څرخېږي نو د سیمنټو د وزن د پیدا کولو لپاره لاسته راغلی حجم د سیمنټو په حجمي وزن کې ضربوو:

$$\text{سیمنټو وزن} = 0.055 \text{ m}^3 \times 1440 \text{ kg/m}^3 = 80 \text{ kg} / 50 \text{ kg} = 1.6 \text{ bag}$$

یادونه: (د یو بوجي سیمنټو وزن 50 کیلوګرام دی)

د یو موټر شګې قیمت په جلال اباد کې 1500 افغانۍ دی چې یو موټر 2.5 متر مکعب شګه انتقالوي پدې اساس د یو متر مکعب شګې قیمت په جلال اباد کې 600 افغانۍ کیږي او د یو بوجي سیمنټو قیمت 300 افغانۍ دی نو د سیمنټو او شګې قیمت په لاندې ډول پیدا کوو:

$$\text{سیمنټ} = 1.6 \times 300 = 480 \text{ Af}$$

$$\text{شګه} = 0.33 \times 600 = 200 \text{ Af}$$

په مصالحه کې داوبو مقدار پیدا کول: اوبه د سیمنټو د تعامل اساسي عنصر دی چې سیمنټ باید دخپل وزن 20% اوبه ولري مګر په ټولو حالاتو کې داوبو فیصدي باید له 20% څخه زیاته نشي ځکه کانکریټ باید ښه تحریک او پلاستيکیت ولري داوبو زیاتوالی د کانکریټ د مقاومت د کموالي باعث ګرځي داوبو او سیمنټو نسبت باید $(0.2 < w/c < 0.8)$ وي. مناسبه د حرارت درجه د کانکریټ لپاره باید 10-20 سانتي ګرید وي کله چې د حرارت درجه له 40 سانتي ګرید څخه زیاته شي باید د شپې په یخو اوبو کانکریټ ریزی شي او بیا تر 28 ورځو اب پاشي وشي. د غلظت له مخې کانکریټ په لاندې ګروپو ویشل شوی:

1. سخت کانکریټ $w/c = 0.3 - 0.4$
2. پلاستيکی کانکریټ $w/c = 0.5 - 0.7$
3. اوبلن کانکریټ $w/c = 0.7$

$$w/c = 0.5 \Rightarrow w/80 = 0.5 \Rightarrow w = 40 \text{ kg} = 40 \text{ lit}$$

په عادي حالت کې یو کیلوګرام اوبه یو لیتر حجم لري.

پدې ډول د یو متر مکعب سنگ کارۍ قیمت په لاندې ډول لاسته راوړو:

تول مصرف په افغانیو	مصرف په افغانی	د فی واحد قیمت	مقدار	مواد	گڼه
2200	700	700 af/m ³	1m ³	تیرې	1
	480	300 af/bag	1.6bag	سیمنټ	2
	200	600 af/m ³	0.33 m ³	شکه	3
	560		3 نفر	کاریگر	4
	154			اضافه مصارف	5

مثال: یو دیوال چې طول یې 5 متره عرض یې 60 سانتي متره او ارتفاع یې 1.5 متره وي د جوړیدو ټول مصرف یې په سنگ کارۍ کې محاسبه کړی؟

حل:

$$V = L \times B \times H = 5 \times 0.6 \times 1.5 = 4.5 \text{ m}^3$$

$$\text{Coast} = 4.5 \times 2200 = 9900 \text{ af}$$

خشت کاري Brick Masonry:

خشت کاري هم د ساختماني پروسو له جملې څخه ده چې برآورد یې په متر مکعب سره کیږي، خښتې په مختلفو هیوادونو کې مختلفې اندازې لري، هغه خښتې چې په افغانستان کې زیاتې استعمالیږي طول یې 22 سانتي عرض یې 11 سانتي او ارتفاع یا ضخامت یې 7 سانتي متره دی. دیادونې وړ ده چې په دې اواخرو کې بلوک (block) هم زیات استعمالیږي چې 40 سانتي طول 20 عرض او 20 سانتي متره ضخامت لري. د خښتو قیمت د خښتو په نوعیت پورې اړه لري او په مختلفو درجو ویشل شوي چې په جلال اباد او شاوخوا مناطقو کې اوله درجه خښتې 1000 دانې په 1700 افغانۍ په بټۍ کې او 1000 دانې په 3000 افغانۍ د کار په ساحه کې تمامیږي.

په خشت کارۍ کې هم د سمټو او ریګ مصالحه استعمالیږي چې دغه مصالحه د خښتو د حجم 25-30% پورې نیسي او معمولا په 1:6 سره جوړیږي. باید په یاد ولری که دیوال له یوې خښتې جوړ وي ضخامت یې 25 سانتي که 1.5 خښته وي 35 سانتي او که 2 خښتې وي ضخامت یې 45 سانتي متره کیږي.

مثال: په یو متر مکعب خشت کارۍ کې د خښتو تعداد پیدا کړی؟

حل:

$$V = L \times B \times H = 0.22 \times 0.11 \times 0.07 = 0.001694 \text{ m}^3$$

$$\text{داني} = 1 / 0.001694 = 590$$

مخکې مو وویل چې د خشت کارۍ 25-30 فیصده حجم مصالحه نیسي اوس کولای شو په مختلفو طریقو سره په یو متر مکعب کې د خښتو حجم بغیر له مصالحې څخه پیدا کړو:

$$1\text{m}^3 - 0.25\text{m}^3 = 0.75\text{m}^3 \Rightarrow 0.75 \times 590 = 442 \text{ دانې}$$

عموما کله چې خښتې انتقالیږي یوه اندازه دانتقال په وخت کې ماتېږي، د بعضی خښتو شکل خراب وي او یوه اندازه په خشت کاري کې ضایع کیږي چې دغه ضایعات له 5-2 فیصدو پورې نیول کیږي اوس د خښتو تعداد له ضایعاتو سره پیدا کوو:

$$442 + 5\% \times 442 = 442 + 22 = 464 \text{ دانه}$$

گورو چې تعداد 464 دانې لاسته راغی خو بیا هم د یو متر مکعب خشت کاري لپاره 500 دانې خښتې له ضایعاتو سره بغیر له مصالحې نه قبول شوي.

مثال: یو دیوال چې چي طول یې 5 متره عرض (ضخامت) یې 35 سانتي او ارتفاع یې 3 متره ده تاسې د خښتو تعداد بغیر له مصالحې څخه پیدا کړی؟

حل:

$$V = B \times L \times H = 5 \times 0.35 \times 3 = 5.25\text{m}^3 \Rightarrow N = 5.25 \times 500 = 2625 \text{ دانې}$$

مثال: په یو متر مکعب خشت کاري کې د سیمنتو اوشکې مقدار چې نسبت یې 1:6 دی لاسته راوړی؟

حل:

$$0.25\text{m}^3 = \text{د مصالحې اندازه}$$

$$1 + 6 = 7 \text{ د موادو نسبت}$$

$$0.25 / 7 \times 1 = 0.036\text{m}^3 = \text{د سیمنتو مقدار}$$

$$0.036\text{m}^3 \times 1.28 = 0.046\text{m}^3 \text{ دوچو سیمنتو حجم}$$

$$0.046\text{m}^3 \times 1440\text{kg/m}^3 = 67\text{kg} \text{ د سیمنتو وزن}$$

$$67\text{kg} / 50\text{kg} = 1.4 \text{ bag} \text{ د بوجیو شمیر}$$

$$1.4 \text{ bag} \times 300\text{af} = 420\text{af} \text{ د سیمنتو قیمت}$$

$$0.25 / 7 \times 6 = 0.214\text{m}^3 = \text{د شگې مقدار}$$

$$0.214 \times 1.28 = 0.3\text{m}^3 = \text{د شگې مقدار په وچ حالت کې}$$

$$0.3 \times 600 = 180\text{af} = \text{د شگې قیمت}$$

مثال: د یو متر مکعب خشت کارۍ قیمت چې د مصالحې نسبت یې 1:6 دی د جلال اباد په ښار کې پیدا کړی؟

حل: مخکې مو لاسته راوړل چې په یو متر مکعب کې 500 دانې خښتې استعمالیږي او اوله درجه خښتې 1000 دانې په 3000 افغانۍ تماميږي یعنې یوه خښته په 3 افغانۍ تماميږي

$$500 \times 3 = 1500 \text{ af} = \text{د 500 خښتو قیمت}$$

$$420 \text{ af} = \text{په یو متر مکعب خشتکارۍ کې د سیمنتو قیمت}$$

$$180 \text{ af} = \text{په یو متر مکعب خشتکارۍ کې د شګې قیمت}$$

یادونه: یو فني کارکوونکی په ورځ کې 2 متر مکعب خشتکارۍ کولی شي او په طاقونو کې هم تر یو متر مکعب پورې خشتکارۍ کولی شي همدارنګه د یو فني کارگر سره دوه غیر فني کارگران په نظر کې نیول کیږي.

$$800 / 2 = 400 \text{ af} = \text{د یوې ورځې اجوره/د یو ورځې خشتکارۍ د یو متر مکعب خشتکارۍ لپاره د استاد کار اجوره}$$

$$300 \text{ af} = \text{نفر} = 2 \times 150 = 300 / 2 = \text{د یو متر مکعب خشتکارۍ لپاره د غیر فني کارگرانو اجوره}$$

$$T = 400 + 300 = 700 \text{ af}$$

په لاندې جدول کې د یو متر مکعب خشت کارۍ مجموعي قیمت په لاس راوړو:

No	Material	Quantity	Coast per unit	Coast	Total Coast
1	Brick	500	3000 af/1000 bricks	1500af	3000 af
2	Cement	1.4bag	300 af/bag	420af	
3	Sand	0.3m ³	600 af/m ³	180af	
4	Mason, worker	person		700af	
5	Water & extras			200af	

مثال: یو د خښتو دیوال چې طول یې 7 متره ارتفاع یې 2.8 متره اوضخامت یې 35 سانتي متره دی د تمامیدو قیمت یې پیدا کړی؟

حل:

$$V = L \times B \times H = 7 \times 2.8 \times 0.35 = 6.86 \text{ m}^3$$

$$\text{Coast} = 6.86 \times 3000 = 20580 \text{ af}$$

کانکریټ Concrete:

کانکریټ هم د ساختماني موادوله جملې څخه دی چې برآورد یې په مترمکعب سره کیږي. کانکریټ د شگې، جغل، سیمینټو او اوبو یو مخلوط دی چې د مقاومت د زیاتوالي لپاره پکې ګول سیخان اچول کیږي هغه شکه او جغل چې په کانکریټ کې استعمالیږي باید له خاورې څخه کاملاً پاک وي ددې لپاره باید مواد په صحیح ډول انتخاب شي د یادونې وړده چې د ټول کانکریټ 70% شکه او جغل تشکیلوي. په عمومي ډول کانکریټ په دوه ډوله دی. ساده کانکریټ بغیر له سیخ نه Plain Cement Concrete (PCC) او اوسپنیز کانکریټ Reinforcement Cement Concrete (RCC).

د کانکریټ مخلوط چې استعمالیږي په دوه ډوله تیارېږي:

1. آماده شوی کانکریټ: دغه ډول کانکریټ له مخکې نه په کارخانه کې تیار شوی او دريخت لپاره د مخصوصو موټرونو (Concrete Truck Pump) په واسطه د کار ساحې ته انتقالیږي.
2. هغه کانکریټ چې د کار په ساحه کې تیارېږي: دغه ډول کانکریټ د انساني قوې په مرسته او یا هم د مکسر mixers په واسطه د کار په ساحه کې تیارېږي او داچولو لپاره د لاس یا کراچی په واسطه دريخت محل ته انتقالیږي.

د کانکریټو مقاومت د هغوی د مارک له مخې په لږ اتوار کې محاسبه کیږي البته په تقریبي ډول دهغه د ترکیب له مخې هم د کانکریټ مارک معلومولی شو، د موادو ترکیب د کانکریټو په مارک باندې مستقیم تاثیر لري او د کانکریټو مختلف مارکونه د مختلفو ترکیبونو لرونکی دی چې په لاندې ډول یې ذکر کوو:

No	مارک	سیمینټ	شکه	جغل
1	50	1	4	8
2	75	1	3.5	5.5
3	100	1	3	6
4	150	1	2	4
5	170	1	2	3
6	200	1	1.5	3
7	225	1	1.5	2
8	250	1	1	2
9	300	1	1	1

لکه مخکې مو چې وویل کانکریټ په دوه ډوله دی اوسپنیز کانکریټ (چې سیخان لري) او ساده کانکریټ نو ضروري ده چې د کانکریټ له برآورد څخه مخکې د ګول سیخ برآورد مطالعه کړو.

ګول سیخان Bars:

ګول سیخان هم د ساختماني موادو له جملې څخه دې چې برآورد یې په کیلوګرام سره کیږي ، ګول سیخان په دوه ډوله دي: ښوی سیخان او رخدار سیخان ، همدارنګه د کلاس له مخې په څلورو کلاسونو ویشل شوي A1, A2, A3, A4. چې د هر کلاس کششي مقاومت سره توپیر لري . همدارنګه ګول سیخان په مختلفو قطرونو تولیدېږي البته اکثره په جفت قطر سره دي لکه 6، 8، 10، 12، 14، 16، 18، 20، 22، 25، 28، 32، 36، 40. ملی متر ددې لپاره چې ګول سیخان د وزن په اساس برآورد کیږي نو د هر قطر لرونکی سیخ د فی متر وزن له جدول څخه رااخلو البته کولی شو د لاندې فورمول په مرسته هم د ګول سیخ د فی متر وزن پیدا کړو:

$$W = d^2 / 162.162 \quad (d, mm) \quad \text{د یو متر سیخ وزن}$$

مثال: د 10 ملی سیخ د یو متر وزن پیدا کړی؟

حل:

$$W = d^2 / 162.162 = 10^2 / 162.162 = 0.617 \text{ kg/m}$$

کله کله ضرورت کیږي چې د یو قطر لرونکی سیخ په بل قطر بدل (تعویض) کړو نو ددې لپاره له لاندې فورمول څخه استفاده کوو:

$$N_2 = N_1 (d_1 / d_2)^2 \quad \text{د لومړي سیخ تعداد او } N_2 \text{ د دوهم سیخ تعداد دی.}$$

مثال: 8 دانې 20 ملی سیخان لرو تاسې نوموړی سیخان په 16 ملی باندې تعویض کړی؟

حل:

$$N_2 = 8(20/16)^2 = 12.5 = 13 \text{ N16}$$

مثال: یوه پایه چې ارتفاع یې 3 متره ده او ابعاد یې 30x30cm دی او 8 دانې 18 ملی سیخان پکې استعمال شوي تاسې د ګول سیخ وزن پیدا کړی. همدارنګه که چیرې د ګڼد مک طول چې په نوموړې پایه کې استعمالیږي 126 سانتي وی تاسې ګڼد مکونه هم برآورد کړی البته د ګڼد مک سیخان 6 ملی متر قطر لري؟

حل:

$$W = d^2 / 162.162 = 18^2 / 162.162 = 1.998 \text{ kg}$$

$$W_{\text{total 18 mm}} = 8 \times 3 \times 1.998 = 48 \text{ kg}$$

که چیرې ګڼد مکونه 20 سانتي بعد واچول شي نو په نوموړې پایه کې د ګڼد مکونو تعداد عبارت دی له:

$$\text{دانې } 15 = 300 / 20 = \text{د پایې طول / د ګڼد مکونو ترمنځ فاصله} = \text{د ګڼد مکونو تعداد}$$

$$15 \times 126 = 18.9 \text{ m} = \text{د ټولو ګڼد مکونو طول}$$

$$d^2 / 162.162 = 6^2 / 162.162 = 0.222 \text{ kg/m} = \text{د یو 6 ملی سیخ وزن}$$

$$\text{د 6 ملی سیخانو ټول وزن} = 18.9 \times 0.222 = 4.2 \text{ kg}$$

$$W_{6\text{mm}} + W_{18\text{mm}} = 4.2 + 48 = 52.2 \text{ kg}$$

په نتیجه کې ویلای شو چې په نوموړې پایه کې 52.2 کیلوګرام سیخ په مصرف رسیږي.

یادونه: که چیرې په ساختماني نقشه کې په تهداب، پایه، ګاډر او سلب کې د سیخانو تعداد نه وي ورکړل شوی کولای شو د سیخانو مقدار د کانکریټو د حجم له فیصدۍ څخه په لاس راوړو چې دغه فیصدي په لاندې ډول دی:

$$\text{Slab} = 0.7 - 1\%$$

$$\text{Column} = 1 - 5\%$$

$$\text{Beam} = 1 - 2\%$$

$$\text{Foundation} = 0.5 - 0.8\%$$

د مثال په ډول که چیرې په پورتنۍ پایه کې د سیخانو مقدار د فیصدۍ له مخې په لاس راوړو نو په لاندې ډول عمل کوو:

$$\text{د کانکریټو حجم} = 0.3 \times 0.3 \times 3 = 0.27 \text{ m}^3$$

$$2.5\% = \text{که چیرې په پایه کې په وسطې ډول 2.5 فیصده سیخان ونیسو}$$

$$2.5\% \times 0.27 = 0.025 \times 0.27 = 0.00675 \text{ m}^3$$

$$7850 \text{ kg/m}^3 \times 0.00675 \text{ m}^3 = 53 \text{ kg} \quad (\text{د 7850 kg/m}^3 \text{ گول سیخانو حجمي وزن دی})$$

ومولیدل چې د فیصدۍ له مخې د سیخانو وزن تقریباً حقیقي قیمت ته نژدې دی. البته په برآورد کې دومره تفاوت مجاز دی او بل دا چې که چیرې د دقیقې محاسبې لپاره وخت ونلرو نو له فیصدۍ څخه کار اخلو.

مثال: یو سلب چې طول یې 6 متره عرض یې 4 متره او ضخامت یې 12 سانتي متره دی تاسې په نوموړي سلب کې د سیخانو وزن پیدا کړی؟

حل: لومړی د سلب حجم پیدا کوو او بیا د حجم د فیصدۍ له مخې د سیخانو وزن پیدا کوو:

$$\text{د سلب حجم} V = L \times B \times H = 6 \times 4 \times 0.12 = 2.88 \text{ m}^3$$

$$1\% = \text{په سلب کې د سیخانو فیصدي}$$

$$V_b = 0.01 \times 2.88 = 0.0288 \text{ m}^3$$

$$W_b = 0.0288 \times 7850 = 226 \text{ kg} \quad (\text{د 7850 kg/m}^3 \text{ د سیخانو حجمي وزن دی})$$

اوس چې په گول سیخانو باندې یو اندازه پوه شو نو د کانکریټ محاسبې ته راځو:

کانکریټ Concrete :

مثال: دیومترمکعب ساده کانکریټ (بغیر له سیخ نه) د تمامیدو مصرف چې مارک یې 200 دی د جلال آباد په ښار کې پیدا کړی؟

حل: له مخکنی جدول څخه پوهیږو چې د 200 مارک کانکریټ د موادو نسبت (1:1.5:3) یعنې (جغل:شگه:سیمنټ) اوس لومړی د موادو مقدار پیدا کوو او بیا یې مصرف محاسبه کوو:

$$M200 \Rightarrow 1:1.5:3$$

$$1+1.5+3=5.5$$

$$1.52 \text{ ضرب دی کله چې لمدۀ مصالحه په وچه بدلوو } 1/5.5 \times 1 \times 1.52 = 0.276 \text{ m}^3 = \text{د سیمنتیو حجم په وچ حالت کې}$$

$$W_c = 0.276 \times 1440 = 398 \text{ kg} = 8 \text{ bag}$$

$$1/5.5 \times 1.5 \times 1.52 = 0.414 \text{ m}^3 = \text{د شگې حجم په وچ حالت کې}$$

$$1/5.5 \times 3 \times 1.52 = 0.829 \text{ m}^3 = \text{د جغل حجم په وچ حالت کې}$$

دیوموتر جغل قیمت 1800 افغانۍ دی چې 3 مترمکعب جغل انتقالوي پدې اساس دیومترمکعب جغل 600 افغانۍ باندې تمامیږي.

اوس دیومترمکعب ساده کانکریټ PCC قیمت په لاندې ډول په جدول کې محاسبه کوو:

No	Materials	Quantity	Cost per unit	Coast	Total Coast
1	Cement	8bag	300 af/bag	2400af	4000 af
2	Sand	0.414m ³	600 af/m ³	250af	
3	Gravel	0.829m ³	600 af/m ³	500af	
4	Mason		700 af/m ³	700af	
5	Water & extras			120af	

مثال: یو ته داب چې طول یې 6 متره عرض یې 60 سانتي او ضخامت یې 50 سانتي دی او له ساده کانکریټ یا PCC څخه جوړ شوی تاسې یې د تمامیدو قیمت لاسته راوړئ؟

حل: لومړی د کانکریټ حجم پیدا کوو او بیا یې دیومترمکعب په مصرف کې ضربوو:

$$V_c = 6 \times 0.6 \times 0.5 = 1.8 \text{ m}^3 = \text{د کانکریټ حجم}$$

$$4000 \times 1.8 = 7200 \text{ af} = \text{د کانکریټ حجم} \times \text{دیومترمکعب مصرف} = \text{د ټول کانکریټ مصرف}$$

مثال: د یو متر مکعب اوسپنیز کانکریتو د تمامیدو قیمت چې مارک یې 200 دي د جلال آباد په ښار کې لاسته راوړی؟

حل: د یو متر مکعب کانکریتو لپاره مو د سیمینټو، شګې او جغل مقدار په تیر مثال کې لاسته راوړپه یو متر مکعب کانکریت کې د ګول سیخ د وزن پیدا کولو لپاره یو تقریبی قیمت نیسو، پوهیږو چې اوسپنیز کانکریت څخه په تهداب، پایه، ګاډر او یاسلې کې استفاده کېږي په نوموړو عناصرو کې د سیخانو فیصدی مو مخکې مطالعه کړه دلته له نوموړو فیصدی ګانو څخه یو وسطی قیمت (2%) نیسو یعنې په اوسط ډول قبلوو چې په یو متر مکعب اوسپنیز کانکریت کې 2% یعنې 0.02 متر مکعب سیخان اچول کېږي اوس د 2% له مخې په یو متر مکعب کانکریت کې د سیخانو وزن پیدا کوو:

$$\text{په یو متر مکعب RCC کې د ګول سیخ وزن} = 0.02 \times 7850 = 157 \text{ kg} = 160 \text{ kg}$$

$$\text{په یو متر مکعب RCC کې د سیمینټو وزن} = 8 \text{ bag}$$

$$\text{په یو متر مکعب RCC کې د شګې مقدار} = 0.414 \text{ m}^3 = 0.5 \text{ m}^3$$

$$\text{په یو متر مکعب RCC کې د جغل مقدار} = 0.829 \text{ m}^3 = 0.85 \text{ m}^3$$

نوټ: اوس مهال په جلال آباد ښار کې د یو تن تاشکندی سیخ قیمت 50000 افغانۍ دی د نورو موادو قیمتونه مو مخکې لاسته راوړي وو اوس د یو متر مکعب RCC د تمام شد بیه په لاندې جدول کې پیدا کوو:

No	Materials	quantity	Cost per unit	Unit total rate	Total Coast
1	Cement	8bag	300 af/bag	2400 af	12500 af
2	Sand	0.5m ³	600 af/m ³	300 af	
3	Gravel	0.85m ³	600 af/m ³	510 af	
4	Bars	160kg	50000 af/ton (50 af/kg)	8000 af	
5	Worker	500+400+200		1100af	
6	Water & extras			190 af	

یادونه: پورتنی جدول کې د Worker په خانه کې 500 دمکسراجوره، 400 دسیم تاو اجوره او 200 هم دکارگرانو اجوره ده، چې سیم تاو په جلال آباد کې د هر کیلوګرام ګول سیخ په بدل کې 3 افغانۍ اخلي او قالب کار یو متر مربع په 200-140 افغانۍ باندې قالب کاري کوي د یادونې وړ ده چې قالب کاري د ساختمان په مختلفو برخو کې توپیر لري مثلاً دغه قیمت د زینې په قالب کاري کې دوه چنده او په ګول پایه او ګول زینه کې حتی څلور چنده حسابیږي. پورته معلوم شو چې د یو متر مکعب RCC قیمت 12500 افغانۍ شو مګر ساختماني شرکتونه په offer کې له 15000 افغانیو او PCC له 6000 افغانیو څخه کم نه نیسي.

مثال: یو اوسپنیز کانکریټی سلب چی طول یې 7 متره عرض یې 5.5 متره او ضخامت یې 12 سانتې دی اود کانکریټ مارک یې 200 دی تاسې په نوموړي سلب کې د موادو مقدار او د سلب د تمامیدو قیمت وټاکي؟
حل: لومړی د سلب حجم پیدا کوو او بیا په دغه حجم کې د موادو مقدار لاسته راوړو:

$$V = L \times B \times H = 7 \times 5.5 \times 0.12 = 4.62 \text{ m}^3$$

په یو متر مکعب اوسپنیز کانکریټ کې د سیمنټو مقدار $4.62 \times 398 \text{ kg} = 1840 / 50 = 37 \text{ bag}$

$$4.62 \times 0.5 = 2.31 \text{ m}^3 \text{ د شګې مقدار}$$

$$4.62 \times 0.85 = 4 \text{ m}^3 \text{ د جغل مقدار}$$

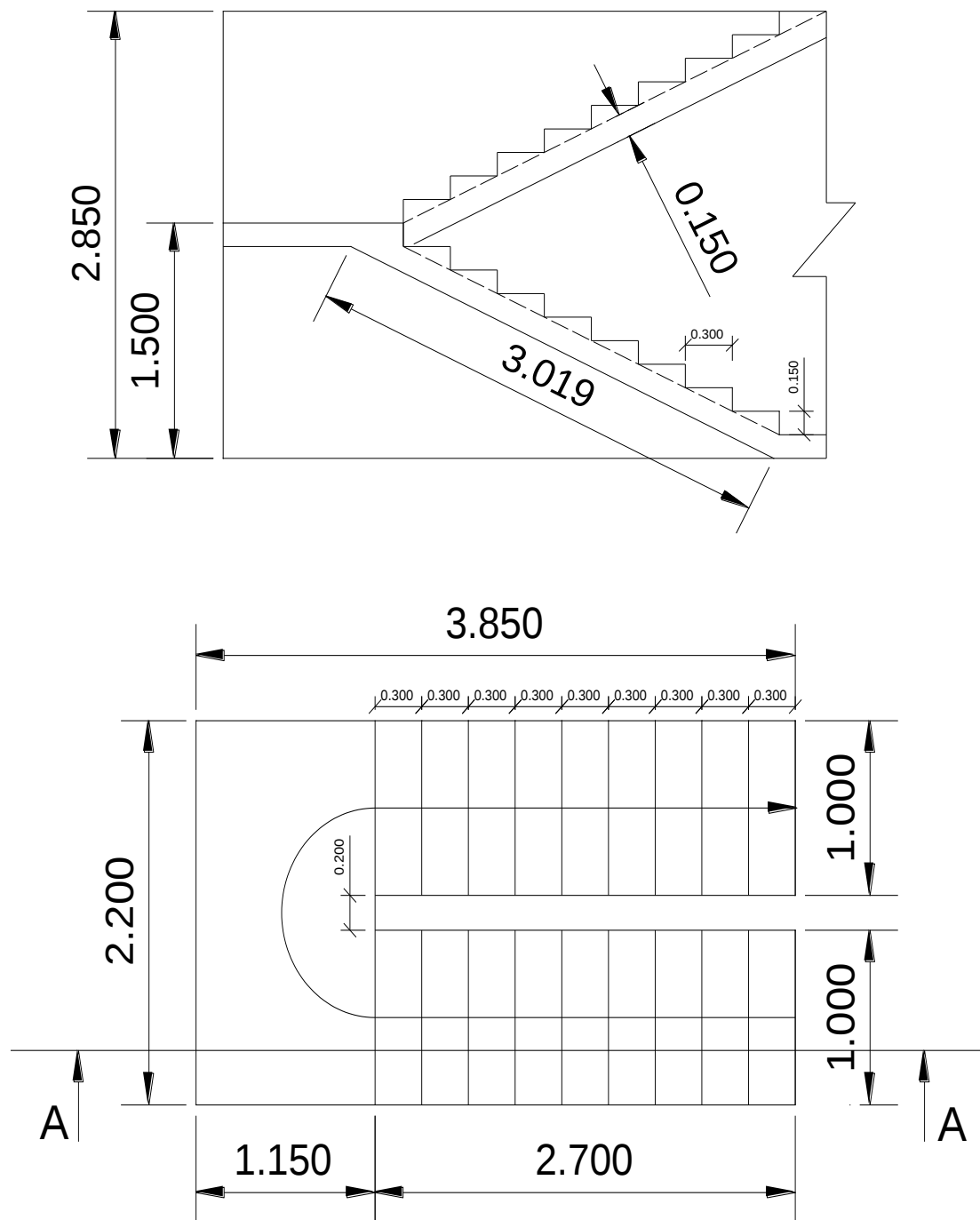
$$4.62 \times 160 = 740 \text{ kg} \text{ د سیخ وزن}$$

دیو متر مکعب اوسپنیز کانکریټ د تمامیدو قیمت مو مخکې پیدا کړی اوس نوموړی قیمت د سلب په حجم کې ضربوو:

$$\text{Total Rate} = 4.62 \times 12500 = 57750 \text{ af}$$

مثال : لاندې کانکريټي زينه برآورد کړۍ؟

Section A-A

د زینې د محاسبې لپاره مارشونه، پټې او چوک جدا، جدا محاسبه کوو:

1. د مارش محاسبه: گورو چې د مارش مقطع د مستطیل شکل لري او ضخامت یې هم 15 سانتی متره طول یې 3.019 متره دی چې تقریبا 302 سانتی کیږي او عرض یې له پلان څخه معلومیږي چې 1 متر دی

$$V1 = 3.02 \times 0.15 \times 1 = 0.453 \text{ m}^3 \text{ مارش } 2 = 1.359 \text{ m}^3$$

2. د پټو محاسبه: څرنګه چې د پټې مقطع د مثلث شکل لري نو د مثلث مساحت د مارش په عرض کې ضربوو د پټو حجم لاسته راځي:

$$2 = 0.3 \times 0.15 / 2 = 0.0225 \text{ m}^2 \text{ ارتفاع } \times \text{قاعده} = \text{د مثلث مساحت}$$

$$0.0225 \times 1 = 0.0225 \text{ m}^3 \text{ د مارش عرض } \times \text{د مثلث مساحت} = \text{د پټې حجم}$$

$$0.0225 \times 18 = 0.405 \text{ m}^3 \text{ د پټو تعداد } \times \text{د یو پټې حجم} = V2 \text{ د ټولو پټو حجم}$$

3. د چوک محاسبه: چوک د یو مکعب مستطیل شکل لري او محاسبه یې په لاندې ډول ده:

$$V3 = L \times B \times H = 2.2 \times 1.15 \times 0.15 = 0.38 \text{ m}^3 \text{ د چوک حجم}$$

اوس ټول حجم پیدا کوو او بیا د کانکریټ او سیخ مقدار او بالاخره د زینې مصرف پیدا کوو:

$$\text{Total } V = V1 + V2 + V3 = 1.359 + 0.405 + 0.38 = 2.144 \text{ m}^3$$

په نوموړې زینه کې 2.144 متر مکعب کانکریټ استعمالیږي داوسپنیز کانکریټو د یو متر مکعب

نهایی مصرف مو مخکې پیدا کړی البته د قالب بندۍ مصرف په زینه کې دوه چنده محاسبه کیږي

که چیرې د دې زینې لپاره 2000 افغانۍ ونیسو نو د زینې ټول مصرف په لاندې ډول پیدا کوو:

$$2.144 \times 12500 = 26800 \text{ af} \text{ د کانکریټو مصرف}$$

$$2000 \text{ af} \text{ د قالب بندۍ مصرف}$$

$$\text{Total Coast} = 26800 + 2000 + 200 = 29000 \text{ af} \text{ 200 افغانۍ اضافي مصارف نیول شوي.}$$

پلستر Plaster:

پلستر کاري هم د ساختماني پروسو له جملې څخه ده چې برآورد یې په متر مربع او متر مکعب سره کیږي البته په ساختماني پروژو کې اکثرا په متر مربع محاسبه کیږي ځکه د پلستر ضخامت ډیر کم 2 یا 2.5 سانتی متره وي. پلستر کاري د ساختمان په مختلفو برخو کې توپیر لري په دې معنی چې یو فنی کارگر په یوه ورځ کې کولی شي 5-6 متر مربع پورې دیوال پلستر کړي پداسې حال کې چې دغه مقدار په پیک او زینه کې دوږځې تریو متر مربع پورې کمیږي. اکثره د پلستر مصالحه 1:6 سره جوړیږي.

مثال: یو دیوال چې طول یې 10 متره او ارتفاع یې 3 متره وي د پلستر مقدار یې پیدا کړی؟

حل: چون پلستر په متر مربع باندې برآورد کیږي نو د دیوال لپاره د دیوال مساحت پیدا کوو:

$$S = A \times B = 10 \times 3 = 30 \text{ m}^2$$

مثال: په یو متر مربع پلستر کې چې ضخامت یې 2 سانتی متره دی د موادو مقدار پیدا کړی؟

حل: څرنګه چې د موادو مقدار د تل لپاره په حجم کې پیدا کیږي نو لومړی د پلستر حجم پیدا کوو:

$$V = L \times B \times H = 1 \times 1 \times 0.02 = 0.02 \text{ m}^3$$

$$1+6=7 \Rightarrow 1:6 = \text{د موادو نسبت}$$

$$1.28 \text{ ضریب دی کله چې لمدۀ مصالحه په وچه بدلوو. } 0.02/7 \times 1.28 = 0.004 \text{ m}^3 = \text{دوچې مصالحی دیوېرځې حجم}$$

$$\text{Cement} = 1 \times 0.004 \text{ m}^3 = 0.004 \times 1440 = 5.8 \text{ kg} / 50 = 0.12 \text{ bag}$$

$$\text{Sand} = 6 \times 0.004 = 0.024 \text{ m}^3$$

دیادولو وړده چې په پلستر کې شگه د سرمه ریگ په نامه چې له خاورو او جغل څخه پاکه وي استعمالیږي همدارنگه اوبه د ضرورت په اندازه استعمالیږي چې نه باید دومره ډیرې شي چې سیمنټ خپل مقاومت له لاسه ورکړي او نه باید دومره کمې وي چې د کار د خنډیدو باعث وگرځي.

مثال: دیو متر مربع پلسترکاری د تمامیدو قیمت چې ضخامت یې یو سانتي متره وي لاسته راوړی؟

حل: څرنگه چې پلستر په متر مربع برآورد کیږي او یو پلسترکاریو متر مربع په 80 افغانۍ باندې پلسترکوی البته دغه قیمت په چینایي پیکونو کې متر مربع په 200 افغانۍ او حتی له دې نه هم زیاتېږي البته دغه د پیک د شکل په مغلق والي پورې اړه لري.

$$V = L \times B \times H = 1 \times 1 \times 0.01 = 0.01 \text{ m}^3, \quad 1+6=7, \quad \text{د یوې برخې مصالحی حجم} = 0.01/7 \times 1.28 = 0.002$$

$$\text{Cement} = 1 \times 0.002 = 0.002 \times 1440 = 2.9 \text{ kg} / 50 \text{ kg} = 0.06 \text{ bag}$$

$$\text{Sand} = 6 \times 0.002 = 0.012 \text{ m}^3$$

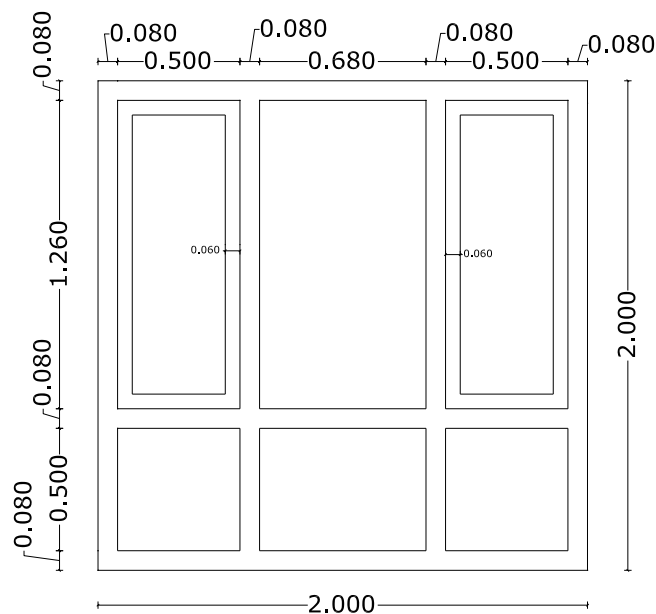
No	Materials	Quantity	Cost per unit	Total unit rate	Total coast
1	Cement	2.9kg(0.06bag)	300 af/bag	18 af	130 af
2	Sand	0.012m ³	600 af/m ³	8 af	
3	Worker		80 af/m ²	80 af	
4	Water & extras			24 af	

لرګی Wood:

لرګی هم د ساختماني موادو له جملې څخه دې چې برآورد يې په مترمکعب او مترمربع سره کېږي ، لرګی مختلف ډولونه لري او د استفادې ځايونه يې هم توپير لري ، څرنګه چې په دروازه او اشداره کې دلرګي ضخامت کم وي نو ځکه مونږ په مترمربع باندې برآورد کېږي البته مونږ دلته دواړه برآورد کوو.

اوس مهال په نجاري کارونو کې د کونډ لرګی زيات استعمالېږي چې معمولا دلرګي چارتراش اندازه $0.15 \times 0.3 \times 2.5 \text{ m} = 0.1125 \text{ m}^3$ ده چې دغه چارتراش اوس مهال په 6400 افغانۍ تمامېږي په دې اساس يو مترمکعب د کونډ لرګی اوس مهال په 58000 افغانۍ او يو فوټ مکعب په 1650 افغانۍ تمامېږي.

مثال : دلاندې کرکۍ لپاره دلرګي حجم اود کرکۍ د تماميدو بيه لاسته راوړي؟

حل: لومړی د عمودي او افقی لرګيو حجم پيدا کوو او بيا دلرګی ټول حجم پيدا کوو:

$$\text{د عمودي لرګيو حجم } V_1 = L \times B \times H = 2 \times 0.08 \times 0.08 = 0.0128 \times 4 = 0.0512 \text{ m}^3$$

$$\text{د افقي لرګيو حجم } V_2 = 2 \times 0.08 \times 0.08 = 0.0128 \times 3 = 0.0384 \text{ m}^3$$

$$\text{د ډبلو دلرګي حجم } V_3 = (1.26 + 0.42 + 1.26 + 0.48) \times 0.05 \times 0.05 = 0.0084 \times 2 = 0.0168 \text{ m}^3$$

$$\text{ټول حجم } V = V_1 + V_2 + V_3 = 0.11 \text{ m}^3 = 0.11 \times 35.315 = 3.9 \text{ ft}^3 = 3.76 \text{ ft}^3$$

که چیرې يو فوټ مکعب لرګی 1650 افغانۍ وي نو دلرګی قیمت په لاندې توګه پيدا کوو:

$$3.76 \times 1650 = 6200 \text{ af} + 300 \text{ af} (\text{5\% ضايعات}) = 6500 \text{ af}$$

$$\text{د نجارا جوړه} = 700 \text{ af}$$

$$\text{Total Cost of Window} = 6500 + 700 = 7200 \text{ af}$$

يادونه: د ساختماني پروژو په (BOQ) کې اکثره وخت د اشدارو او دروازو د لرګي برآورد په مترمربع سره نيسي ددې لپاره چې د لرګي مقدار په مترمربع سره لاسته راوړ نو د لرګي حجم (مترمکعب) د لرګي د چوکاټ په ضخامت تقسيموو نو د لرګي مساحت لاسته راځي:

$$\text{يو متر مکعب لرګي} = 1 / 0.08 = 12.5 \text{ m}^2$$

$$\text{د پورتنۍ کړکۍ لپاره د لرګي مساحت} = 0.11 \text{ m}^3 / 0.08 \text{ m} = 1.4 \text{ m}^2$$

نوټ- د کړکۍ د لرګي د مقدار پيدا کولو لپاره د کړکۍ د مساحت 30-40 فيصده لرګي نيسو په دې ډول لومړۍ د کړکۍ مساحت پيدا کوو او بيا د نوموړې مساحت 40 فيصده پيدا کوو:

$$\text{د کړکۍ مساحت} = 2 \times 2 = 4 \text{ m}^2$$

$$\text{له مخې د فيصدي مساحت د لرګي} = 4 \times 40\% = 4 \times 0.4 = 1.6 \text{ m}^2$$

گورو چې د فيصدي له مخې 1.6 مترمربع او د محاسبې له مخې 1.4 مترمربع قيمت راغلی يعنې زيات تفاوت نلري نو په راتلونکې کې د فيصدي له مخې د لرګي مساحت پيدا کوو.

شیشه Glasses :

شیشه د ساختماني موادو له جملې څخه ده چې برآورد يې په مترمربع سره کېږي، شيشې په مختلفو ضخامتونو سره پيدا کېږي چې د استعمال ځايونه يې توپير لري مثلاً په کور او مکتب کې د 3mm شيشو او په دوکانونو او تجارتي مرکزونو کې له 5mm, 6mm او 10mm ضخامت لرونکې شيشې څخه استفاده کېږي. معمولاً د شيشې په برآورد کې د کړکۍ ټول مساحت شیشه نیول کېږي البته اضافه اندازه د ضايعاتو لپاره په نظر کې نیول کېږي. په بازار کې شیشه په فوټ مربع سره خرڅېږي چې اوس مهال 3 ملی شیشه فوټ مربع په 22 افغانۍ ده چې يو متر مربع په 240 افغانۍ کېږي.

مثال: يوه کړکۍ چې ارتفاع يې 2 متره او عرض يې 2 متره دی تاسې د شيشې مساحت او مصرف محاسبه کړې؟

حل:

$$\text{د کړکۍ مساحت} = 2 \times 2 = 4 \text{ m}^2$$

$$\text{د شيشې قيمت} = 4 \times 240 = 960 \text{ af}$$

قالب بندي Shuttering :

قالب بندي هم د ساختماني پروسو له جملې څخه دی چې برآورد يې د فټ مربع يا مترمربع په اساس ترسره کېږي.

په جلال اباد ښار کې اوس مهال يو مترمربع قالب بندي په 140 افغانۍ سره کېږي چې په دغه پيسو کې نيمایي قيمت 70 افغانۍ د مزدور کار اجوره ده چې قالبونه ترې اونيږي پيسې 70 افغانۍ د قالبونو کرایه ده چې په قالبونو کې هوارې تختې او د اتکاء لپاره پاڼې دواړه حسابېږي. البته کوم ميخونه چې په قالب تړلو کې استعمالېږي مصرف يې د کورپه مالک دی. بايد په یاد ولرو چې د قالب بندي مصرف په گول زينه او چينايي پيکونو کې دوه چنده حسابېږي. همدارنگه د گاډرونو په قالب کارۍ کې د گاډر د بغلونو مساخت هم نيول کېږي. البته په قالب کارۍ کې د قالب خلاصول هم شامل دي.

مثال: د يو مترمربع سلب د قالب بندي مصرف محاسبه کړي؟

حل:

$140 \text{ af} = \text{د يو مترمربع د قالب بندي مصرف}$

$10 \text{ af} = \text{ميخونه او نور مصارف}$

$\text{Total cost per m}^2 \text{ Shutter} = 140 + 10 = 150 \text{ af}$

دیورهایشي تعمیر دبرآورد پروژه

د تیرلکچر د بنه روښانه کولو لپاره دیورهایشي خشتی یو منزله تعمیر برآورد کوو:

هغه پروسې چې د برآورد په جریان کې یې محاسبه کوو په لاندې ډول دي:

1. کندنکاري
2. د تهداب کانکریټ ریزی
3. سنگ کاري
4. پرکاري
5. درنگونو کانکریټ ریزی د سنگ کاری د پاسه.
6. عایق کاری
7. خشت کاري
8. د پایو قالب بندی او کانکریټ ریزی
9. درنگونو او سلب قالب بندی
10. د سلبونو او درنگونو سیم تاوی او کانکریټ ریزی
11. د زینې محاسبه
12. د بام او زینې د کتیارې محاسبه
13. پلسترکاری
14. رنگمالي
15. د لرگي محاسبه
16. د شیشې محاسبه
17. سنیتاري کارونه د % له مخې
18. د برق کارونه د % له مخې
19. ابرساني او کانالیزاسیون د % له مخې
20. متفرقه کارونه د % له مخې
21. د تعمیر تمام شوی برآوردی قیمت

په برآورد کې د مساحتونو او حجمونو د پیدا کولو لپاره دوه طریقې دي .

1. مرکز نه تر مرکز پورې فاصله: Center line method
2. طولاني او عرضاني ديوال طريقه: Long wall and short wall method

دغه تعمير يو نيمه کرکاسي (خشتي) یومنزله رهايشي تعمير دی چې وزن برداره عناصر يې ديوالونه دي په کنجونو کې کانکريتي پايې لري . دغه رهايشي تعمير د جلال اباد په ښار کې په نظر کې نيول شوی او د موادو قيمتونه د اوسني وخت (د 1391 لمريز قوس مياشت) مطابق دي

د ځينې عناصرو حجمونه د Center line په ميتود پيداشوی البته کوم عناصر چې سره وصل ندی لکه پايي دهغه حجمونه په center line نشو پيدا کولای بلکه په جداگانه ډول يې پيدا کوو.

1 دکنډنکاري Excavation:

دکنډنکاري دحجم پيدا کولو لپاره لومړی دکنډنکاري ټول طول د Center line په ميتود پيدا کوو بيا د عرض او ارتفاع سره ضربوو په نتيجه کې دکنډنکاري حجم لاسته راځي ، دکنډنکاري عرض دتهډاب دلاډينۍ پټې په اندازه نيول کيږي البته په عمل کې داسې نده بايد دکنډنکاري عرض دتهډاب له عرض نه د ضرورت په اندازه چې هلته دکانکريټ لپاره قالب بندي کيږي له 80-10 سانتي پورې زيات پريښودل شي) چې له ديتايل څخه معلوم کيږي دلاډينۍ پټې عرض 1m دی اودکنډنکاري ژوروالی 1.2m دی . اوس دکنډنکاري طول د center lime په ميتود پيدا کوو:

دپټې عرض $2x$ / دغوټو تعداد - دټولو فاصلو مجموعه (مرکز نه تر مرکز نه) = نهايي طول

يادونه: غوټه يا joint هغه ځای ته وايي چې درې ديوالونه سره يو ځای شوي وي البته که په کومه نقطه کې څلور ديوالونه متقابلا يو ځای شوي وي هغه په دوه غوټو حسابيږي.

$$F_1 + F_2 + F_3 + F_4 + F_5 + F_6 + F_7 + F_8 + F_9 + F_{10} + F_{11} + F_{12} + F_{15} + F_{16} + F_{17} +$$

$$F_{18} + F_{19} + F_{20} + F_{21} + F_{22} + F_{23} + F_{24} + F_{25} + F_{26} + F_{27} + F_{28} + F_{29} - 18(joints) / 2 \times 1m + F_{13} +$$

$$F_{14} = [5.225 + 2.55 + 5.225 + 5.225 + 2.55 + 5.225 + 3.725 + 3.725 + 3.725 + 3.725 + 5.55 + 3.725 +$$

$$3.725 + 3.725 + 3.725 + 3.725 + 2.35 + 2.35 + 3.7 + 3.7 + 5.35 + 5.35 + 2.35 + 2.35 + 2.35 + 4.375 +$$

$$4.35] - 18 / 2 \times 1 + 1 + 1 = [50.175 (عرضاني) + 53.475 (طولاني) - 9 + 2 = 103.65 - 7 = 96.65m$$

$$V_{exc} = L \times B \times H = 96.65 \times 1 \times 1.2 = 116m^3$$
 دکنډنکاري حجم

دکنډنکاري حجم دمحاسبې له مخې 116 مترمکعب راغی البته بيا وايو چې په عمل کې له دې څخه زياته کنډنکاري کيږي همدارنگه کله چې خاوره کنډنکاري شي حجم يې 25 فيصده زياتيږي :

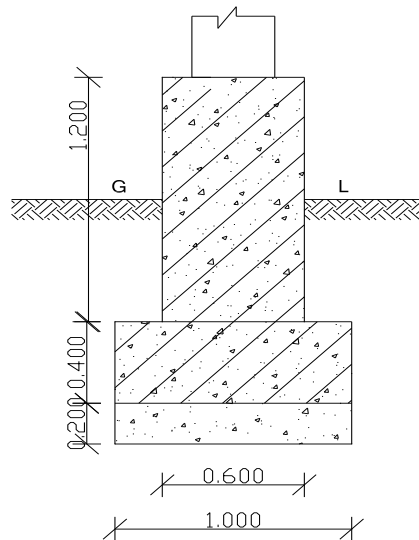
$$116 \times 1.25 = 145m^3$$
 دکنډنکاري شوې خاورې حجم

1. نمبر جدول: د 116 مترمکعب کنډنکارۍ برآورد

گڼه	مواد	مقدار	د فې واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت AF
1	کنډنکاری	116 m ³	200af/ m ³	23200	25000
2	اضافه لگښت	5%		1800	

2. د تهداب لاندې کانکریټ (شیفته):

د تهداب لاندې د اساس خاوره لومړۍ باید ټپک کاري شي او بیا ورباندې ساده کانکریټ د 20 سانتی په ضخامت اچوو البته دغه ضخامت د خاورې په نوعیت پورې اړه لري په ضعیفه خاوره کې زیات او په کلکه خاوره کې کم نیول کیږي. د کانکریټ مارک چې دلته کارول شوی 200 نیول شوی چې د دغه مارک لپاره مو برآوردې قیمتونه مخکې لاسته راوړي اوس یواځې حجم پیدا کوو او نهایي قیمت لاسته راوړو. پدې رسم کې د کانکریټ ریزی طول او عرض د کنډنکارۍ د طول او عرض سره برابر دي.

$$V_{\text{con}} = L \times B \times H = 96.65 \times 1 \times 0.2 = 20 \text{ m}^3$$

$$Q_{\text{cement}} = Q \text{ of cement in } 1 \text{ m}^3 \times 20 + 5\% = 398 \times 20 \times 1.05 = 8358 \text{ kg} / 50 \text{ kg} = 168 \text{ bag}$$

$$Q_{\text{gravel}} = Q \text{ of gravel in } 1 \text{ m}^3 \times 20 + 5\% = 0.85 \times 20 \times 1.05 = 18 \text{ m}^3$$

$$Q_{\text{sand}} = Q \text{ of sand in } 1 \text{ m}^3 \times 20 + 5\% = 0.45 \times 20 \times 1.05 = 9.5 \text{ m}^3$$

2نمبر جدول: د 20 متر مکعب کانکریټ برآورد

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	سیمنټ	168 bag	300 af/m ³	50400	84900
2	جغل	18 m ³	600 af/m ³	10800	
3	شګه	9.5 m ³	600 af/m ³	5700	
4	کاريگر		700 af/m ³	14000	
5	اوبه او نور مصارف			4000	

نوټ: که یواځې ټول قیمت نهایی قیمت مو پکاروي نو د یو متر مکعب کانکریټ قیمت 4000 افغانۍ مو مخکې لاسته راوړی، د 20 متر مکعب لپاره په لاندې ډول عمل کوو:

$$20 \times 4000 \times 1.05 = 84000 \text{ af} = \text{د 20 متر مکعب مصرف}$$

ګورو چې تفاوت یی کم دی البته تفصیلی برآورد ضروري دی ترڅو د موادو مقدار هم لاسته راشي.

3 د پایو د تهداب کانکریټ:

پدې تعمیر کې مونږ اوسپنیزې کانکریټي پايې نیولي چې تهداب یې هم کانکریټي دی. د پایو تهداب دوه پټې لري چې په لاندې ډول یې جدا جدا محاسبه کوو.

لومړۍ: داوولې پټې محاسبه:

$$\text{د لومړۍ پټې حجم} = 1\text{m} \times 1\text{m} \times 0.4 = 0.4 \text{ m}^3$$

$$\text{د پایو تعداد} = 0.4 \times 24 = 9.6 \text{ m}^3 = \text{د کانکریټ حجم}$$

3نمبر جدول: د 9.6 متر مکعب کانکریټ برآورد

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت AF
1	سیمنټ	80 bag	300 af/m ³	24000	40120
2	جغل	8 m ³	600 af/m ³	4800	
3	شګه	4.5 m ³	600 af/m ³	2700	
4	کاريگر		700 af/m ³	6720	
5	اوبه او نور مصارف			1900	

دویم: د پایې د تهداب د دویمې پټې محاسبه:

$$V_2 = L \times B \times H = 0.6 \times 0.6 \times 1.2 = 0.432 \text{ m}^3$$

$$V_{\text{con}} = 0.432 \times 24 = 10.4 \text{ m}^3$$

4 نمبر جدول: د دویمې پټې لپاره د 10.4 متر مکعب برآورد

ګڼه	مواد	مقدار	د فې واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت AF
1	سیمنټ	87 bag	300 af/m ³	26100	43870
2	جغل	9 m ³	600 af/m ³	5400	
3	شګه	5 m ³	600 af/m ³	3000	
4	کاريګر		700 af/m ³	7280	
5	اوبه او نور مصارف			2090	

4 سنگ کاري:

نوموړې سنگ کاري په دوه برخو ویشو او بیا یې محاسبه کوو:

دلاندیني برخې حجم:

$$L_1 = [50.175 + 53.475] - 18/2 \times 1 \text{ m} = 94.65 \text{ m}$$

$$V_1 = L \times B \times H = 94.65 \times 1 \times 0.4 = 38 \text{ m}^3$$

د پورتنۍ برخې حجم:

$$L_2 = \text{center to center length} - \text{joints}/2 \times 0.6 \text{ m} = 103.65 - 18/2 \times 0.6 = 98.25 \text{ m}$$

$$V_2 = L \times B \times H = 98.25 \times 0.6 \times 1.2 = 71 \text{ m}^3$$

د برنډې سنگ کاري محاسبه کوو: البته د برنډې سنگ کاري تهداب نلري خو د ځمکې له سطحې نه

10 سانتي په اندازه ښکته نیول شوی.

$$L_3 = (2.725 + 3.725 + 5.55) - 3 \times 0.6 = 10$$

$$V_3 = 10 \times 0.6 \times 0.7 = 4.2 \text{ m}^3$$

$$V = V_1 + V_2 + V_3 = 114 \text{ m}^3$$

5نمبر جدول: د 114 مترمکعب سنگ کای برآورد

گڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	سیمنټ	192 bag	300 af/m ³	57600	240000
2	تیرې	120 m ³	700 af/m ³	84000	
3	شگه	40 m ³	600 af/m ³	24000	
4	کاریگر	–	560 af/m ³	63840	
5	اضافی مصارف	–	–	10560	

5 درینگونو برآورد:

رینگونه د ټولې سنک کارۍ د پاسه اچول کیږي البته د پایې په برخه کې د دواړو سیخان سره تړل کیږي. همدارنگه لاندیني او پورتنی رنگونه یوشان دي دیولپاره محاسبه کوو په 2 کې یې ضربوو.

$$L = 103.65 + 2.725 + 3.725 + 5.55 = 115.65\text{m}$$

$$L_{\text{Ring}} = 115.65 - 20\text{joints}/2 \times 0.35 = 112.2\text{m}$$

$$V_{\text{Ring}} = 112.2 \times 0.35 \times 0.3 = 12.2 \times 2 = 24\text{m}^3$$

5نمبر جدول: د 24 مترمکعب رینگونه برآورد

گڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت AF
1	سیمنټ	202 bag	300 af/m ³	60600	167000
2	شگه	14 m ³	600 af/m ³	8400	
3	جغل	22 m ³	600 af/m ³	13200	
4	ګول سیخ	1.008ton	50000 af/ton	50400	
5	کاریگر	–	1100 af/m ³	26400	
6	اضافی مصارف	–	–	8000	

6 پرکاري:

د پرکاري په برخه کې باید ووايو چې کومه خاوره له کندنکاري څخه لاسته راغلې له هغې څخه کاراخلو او تیرې او جغل محاسبه کوو:

$$1. \text{ Bed room: } S_1 = (3.725 - 0.6) \times (5.225 - 0.6) = 14.5\text{m}^2$$

$$2. \text{ Stairs: } S_2 = (2.55 - 0.6) \times (3.725 - 0.6) = 6.1\text{m}^2$$

$$3. \text{ Dining room: } S_3 = (5.225 - 0.6) \times (3.725 - 0.6) = 14.5\text{m}^2$$

$$4. \text{ Bath and W.C: } S_4 = (3.725 - 0.6) \times (2.35 - 0.6) = 5.5\text{m}^2$$

$$5. \text{ Living room: } S_5 = (3.725 - 0.6) \times (5.35 - 0.6) = 14.8\text{m}^2$$

$$6. \text{ Verandah: } S_6 = (3.725 + 5.55 - 0.6)(2.725 - 0.6) = 18.5 \text{ m}^2$$

$$7. \text{ Guest room: } S_7 = (3.725 - 0.6)(4.375 - 0.6) = 11.8 \text{ m}^2$$

$$8. \text{ Bath: } S_8 = (2.35 - 0.6)(1.8 - 0.6) = 2.1 \text{ m}^2$$

$$9. \text{ Stock: } S_9 = (1.925 - 0.6)(2.35 - 0.6) = 2.3 \text{ m}^2$$

$$10. \text{ Kitchen: } S_{10} = (3.725 - 0.6)(3.7 - 0.6) = 9.7 \text{ m}^2$$

$$11. \text{ Hall: } S_{11} = (5.55 - 0.6)(5.35 + 2.35 - 0.6) = 35.1 \text{ m}^2$$

$$\text{Total } S = 135 \text{ m}^2$$

$$V_{\text{compacted soil}} = S \times H = 135 \times 0.6 = 81 \text{ m}^3$$

اوس د دويمې برخې حجمونه پيدا کوو:

$$1. \text{ Bed room: } S_1 = (3.725 - 0.35)(5.225 - 0.35) = 16.5 \text{ m}^2$$

$$2. \text{ Stairs: } S_2 = 7.4 \text{ m}^2$$

$$3. \text{ Dining room: } S_3 = 16.5 \text{ m}^2$$

$$4. \text{ Bath and WC: } S_4 = 6.7 \text{ m}^2$$

$$5. \text{ Living room: } S_5 = 16.9 \text{ m}^2$$

$$6. \text{ Verandah: } S_6 = 21.2 \text{ m}^2$$

$$7. \text{ Guest room: } S_7 = 13.6 \text{ m}^2$$

$$8. \text{ Bath: } S_8 = 2.9 \text{ m}^2$$

$$9. \text{ Stock: } S_9 = 3.2 \text{ m}^2$$

$$10. \text{ Kitchen: } S_{10} = 11.3 \text{ m}^2$$

$$11. \text{ Hall: } S_{11} = 38.2 \text{ m}^2$$

$$S_{\text{total}} = 155 \text{ m}^2$$

$$V_2 = S \times H = 155 \times 0.2 = 31 \text{ m}^3 \text{ د سيند تيرې}$$

$$V_3 = S \times H = 155 \times 0.05 = 8 \text{ m}^3 \text{ د جغل حجم}$$

$$V_4 = 155 \times 0.05 = 8 \text{ m}^3 \text{ کانکريټ}$$

$$V = V_1 + V_2 + V_3 + V_4 = 128 \text{ m}^3 \text{ د پرکاري ټول حجم}$$

بايد کوچنی ساييز جغل وي

6 نمبر جدول: د 128 متر مکعب پرکاري حجم

گڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت په Af	د تمامیدو قیمت په Af
1	خاوره	81 m ³	د کار ساحه کې موجوده ده	–	62000
2	د سيند تيرې	31 m ³	240 af/ m ³	7440	
3	جغل	8 m ³	600 af/ m ³	4800	
4	کانکريټ	8 m ³	4000 af/ m ³	32000	
5	کارېگر بغير د کانکريټ له کارنه	–	120 af/ m ³	14400	
6	اضافي مصارف	–	–	3360	

7 درظوبت ضد یا D.P.C مصالحہ:

د عایق رطوبت لپاره د کانکریټو د مصالحې څخه چې مارک یې 200 دی یعنې قوي مصالحه ده استفاده کوو همدارنگه له دغې مصالحې سره درطوبت ضد پوډر Water proof Materials په یو بوجی- سیمنتیو کې یو کیلوگرام گډوو. درطوبت ضد مصالحه چې 3 سانتی ضخامت لري درینگونو په ټوله سطحه باندې اچول کیږي.

$$S_{D.P.C} = 112.2 \times 0.35 = 40 \text{ m}^2$$

$$V_{D.P.C} = 40 \times 0.03 = 1.2 \text{ m}^3$$

7.نمبر جدول: د D.P.C یا عایق رطوبت طبقي برآورد

گڻه	مواد	مقدار	د فې واحد قيمت	ټول قيمت Af	د ټما ميدو قيمت AF
1	سيميټ	10bag	300 af/m ³	3000	5500
2	شگه	0.54 m ³	600 af/ m ³	330	
3	جغل(کوچنی سايز)	1 m ³	600 af/m ³	600	
4	عایق رطوبت مواد	10 kg	30 af/ kg	400	
5	کاريگر		700af/m ³	900	
6	اضافي مصارف			270	

8 خشت کاری:

دخشت کاری په محاسبه کې د دیوالونو حجمونه پیدا کوو او بیا ترې د دروازو او شدارو حجمونه منفي کوو، البته د دیوالونو طولونه له مهندسي پلان څخه را اخلو، د دیوال عرض 33 سانتي اوارتفاع یی 285 سانتي ده همدارنګه دخشتکاری د حجم 25% مصالحه نیسی.

$L=108\text{m}$

$B=33\text{cm}$

H=285cm

$$V1=L \times B \times H=108 \times 0.33 \times 2.85=102 \text{ m}^3$$

$$V2_{\text{(doors+windows)}} = 22\text{m}^3$$

$$V_{\text{bricks}} = V_1 - V_2 = 80 \text{ m}^3$$

8نمبر جدول: د 80 m^3 خشت کارۍ برآورد

گڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	سیمنټ	118bag	300 af/m^3	35400	245000
2	شکه	26 m^3	600 af/ m^3	15600	
3	خښتې	42000	3000 af/1000bricks	126000	
4	کاریگر		700 af/m^3	56000	
5	اضافی مصارف			12000	

9 د پایو برآورد:

ټولې پایې مو اوسپنیز کانکریټي په نظر کې نیولي، لومړۍ د یوې پایې لپاره محاسبه کوو او بیا یې د پایو په تعداد کې ضربوو:

$$V_{\text{column}} = 0.35 \times 0.35 \times 2.85 = 0.35 \text{ m}^3$$

$$V_{\text{concret}} = 0.35 \times 24 = 8.5 \text{ m}^3 \text{ د پایو تعداد}$$

$$40 \text{ m}^2 = \text{د پایو د قالب کارۍ سطح}$$

9نمبر جدول: د پایو برآورد

گڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	سیمنټ	72bag	300 af/m^3	21600	82000
2	شکه	4.5 m^3	600 af/ m^3	2700	
3	جغل	8 m^3	600 af/ m^3	4800	
4	ګول سیخان	690 kg	50000 af/ton	34500	
5	قالب بندی	40 m^2	150 af/m^2	6000	
6	کاریگر	–	1000 af/ m^3	8500	
7	اضافی مصارف	5%	–	3900	

10 درینگونو اوسلې قالب بندي:

د قالب بندي لپاره لومړی د قالب بندي مساحت پیدا کوو او بیا یې برآورد کوو:
 $14.6 \times 15.75 = 230 \text{ m}^2$ د سلب اورینگونو د قالب مساحت
 114 m^2 د پیک د قالب مساحت

10 نمبر جدول: د سلبونو د قالب بندي برآورد

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	د سلبونو قالب بندي	230 m^2	150 af/m^2	34500	67000
2	د پیک قالب بندي	114 m^2	250 af/m^2	28500	
3	اضافي مصارف	5%		4000	

11 د سلبونو او رینګونو کانکریت ریزی:

څرنګه چې د لاندنیو او پورتنیو رینګونو ابعاد یوشان دي نو هغه مو محاسبه کړي اوس یواځې د سلب کانکریت محاسبه کوو البته درینګونو هغه برخه چې په سلب کې شامله ده هغه ترې منفي کوو.

$$S_{\text{slab}} = 230 \text{ m}^2$$

$$V_{\text{slab}} = 230 \times 0.12 = 27.6 \text{ m}^3$$

$$112.2 \times 0.35 \times 0.12 = 4.7 \text{ m}^3 \text{ درینګ هغه برخه چې په سلب کې شامله ده}$$

$$0.083 \text{ m}^2 \times 74.7 = 6.2 \text{ m}^3 \text{ طول} \times \text{د مقطع مساحت} = \text{د پیکونو کانکریت}$$

$$V_{\text{concrete}} = 27.6 + 6.2 - 4.7 = 30 \text{ m}^3$$

11 نمبر جدول: د سلبونو 30 m^3 کانکریت محاسبه

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	سیمنټ	255 bag	300 af/m^3	76500	330000
2	شګه	16 m^3	600 af/m^3	9600	
3	جغل	27 m^3	600 af/m^3	16200	
4	ګول سیخان	3.5 ton	50000 af/ton	175000	
5	کاریګر	-	1100 af/m^3	33000	
6	اضافي مصارف	5%	-	19700	

12 د زینې محاسبه:

اول د زینې د قالب بندۍ مساحت پیدا کوو:

$$3 \times 1 = 3 \text{ m}^2 = \text{اول مارش}$$

$$1.15 \times 2.2 = 2.53 \text{ m}^2 = \text{چوک}$$

$$1 \times 3 = 3 \text{ m}^2 = \text{دویم مارش}$$

$$0.15 \times 1 = 0.15 \text{ m}^2 = 0.15 \times 1.8 = 2.7 \text{ m}^2 = \text{پټې}$$

$$S_{\text{total}} = 11.5 \text{ m}^2$$

$$V_{\text{concrete}} = 2.2 \text{ m}^3$$

12 نمبر جدول: د زینې محاسبه

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	سیمنټ	19bag	300 af/m ³	5700	29000
2	شګه	1.2 m ³	600 af/ m ³	720	
3	جغل	2 m ³	600 af/ m ³	1200	
4	ګول سیخان	300kg	50000 af/ton	15000	
5	کاریګر		1100 af/ m ³	2400	
6	قالب بندې	11.5m ²	170 af/m ²	2000	
7	اضافی مصارف	5%		1980	

13 د کټارې محاسبه:

د کټارې محاسبه د متر مربع په اساس صورت نیسي چې اوس مهال په جلال اباد ښار کې له 1500 څخه نیولې تر 2000 افغانۍ پورې د یو متر مربع قیمت تمامیږي.

13 نمبر جدول: د کټارې محاسبه

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	کټاره	64 m ²	1700 af/m ²	108800	120000
2	اضافی مصارف	5%		5440	

14 د پلستر محاسبه:

د پلستر په محاسبه کې دیوالونه او چټونه نیول شوي چې د پلستر ضخامت هم یو سانتي متر دی. کله مو چې دا مساحت پیدا کړو بیا ترې د دروازو او شدارو مساحت منفي کوو البته د دروازو او شدارو مساحت یو طرف ته نیسو او یو طرف ته یې نه نیسو ځکه د دروازو او شدارو څنډې او کنجونه هم پلستر کیږي چې دهغه پلستر ډیروخت نیسي.

$$S_{\text{wall+ceiling}} = L \times H = 211 \times 2.88 = 866 \text{ m}^2$$

$$S_{\text{(windows+doors)}} = 63 \text{ m}^2$$

$$S_{\text{plaster}} = 873 - 63 = 810 \text{ m}^2$$

14 نمبر جدول: د 810 m^2 پلستر محاسبه

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	سیمنټ	52 bag	300 af/m^3	15600	91000
2	شګه	10 m^3	600 af/m^3	6000	
3	کارېګر		80 af/m^2	65000	
7	اضافي مصارف			4400	

15 رنگمالي:

باید په یاد ولرو چې درنګمالي سطحه د پلستر له سطحې سره مساوي ده. او دیو متر مربع رنگ د تمامیدو بیه 160 af ده. که روغني رنگ وي او یا سفیده کاري وي.

15 نمبر جدول: د 810 m^2 رنگمالي محاسبه

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	رنگمالي	810 m^2	160 af/m^2	129600	136000
2	اضافي مصارف	5%		6400	

16 دلرګي محاسبه:

په دې پروژه کې مونږ د کونړ لرګي په محاسبه کې نیولي چې اوس مهال 58000 افغانۍ دیو متر مکعب قیمت دی چې دلرګي ټول حجم له ضایعاتو سره 2.8 متر مکعب راغلی.

16 نمبر جدول: د 2.8 m^3 متر مکعب لرګي محاسبه

ګڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	لرګي	2.8 m^3	58000 af/m^3	162400	192000
2	د نجارا جوړه		7000 af/m^3	20000	
3	اضافي مصارف	5%		9600	

17 د شیشې محاسبه:

د شیشې د برآورد لپاره د اشداری ټول مساحت نیسو او د دروازې هغه برخه چې شیشه ده هغه نیسو چې پدې تعمیر کې د شیشې مساحت 44 متر مربع لاسته راغلی همدارنگه شیشه په بازار کې په فوټ مربع سره خرڅېږي چې اوس مهال یو فوټ مربع 3 ملی شیشه په 22 افغانۍ ده چې متر مربع په 240 افغانۍ تمامېږي.

17 نمبر جدول: د 44m² شیشې برآورد

گڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	3mm شیشه	44 m ²	240 af/m ²	10560	12060
2	اضافې مصارف	-	-	1500	

18 کاشي کاري:

کاشي کاري په متر مربع سره برآورد کېږي چې قیمت یې د کاشي په جنسیت پورې اړه لري اوسط مهال ښه کاشي کاري یو متر مربع په 400 افغانۍ تمامېږي یعنې کاشی او د کاریگر اجوره دواړه مونږ د اشیخاني فرش او دیوالونه یې تر 1.5 متر پورې ارتفاع، او د تشنابونو فرش او دیوالونه تر 2 متر ارتفاع پورې کاشي نیولي.

18 نمبر جدول: د 75.6m² کاشي کاري برآورد

گڼه	مواد	مقدار	د فی واحد قیمت	ټول قیمت Af	د تمامیدو قیمت Af
1	کاشي کاري	75.6 m ²	400 af/m ²	30240	31752
2	اضافې مصارف	-	-	1512	

د ساختماني پروژې د برآورد لست Bill of Quantity

ګڼه	د کارونو نوعیت	د کار واحد	د کار حجم	د فی واحد قیمت په افغانۍ	د کار مجموعي قیمت په افغانۍ	کتنې
1	کندن کاري	m ³	116	216	25000	
2	تهډاب لاندې کانکریت	m ³	20	4245	84900	
3	د پایې د تهډاب داوړې پټې کانکریت	m ³	9.6	4180	40120	
	د پایې د تهډاب د دویمې پټې کانکریت	m ³	10.4	4218	43870	
4	سنگ کاري	m ³	114	2105	240000	
5	رینګونه	m ³	24	6958	167000	
6	پرکاري	m ³	128	485	62000	
7	عایق رطوبت	m ²	40	137	5500	
8	خشت کاري	m ³	80	3063	245000	
9	د پایو کانکریت ریزی	m ³	8.5	9647	82000	
10	درینګونو او سلب قالب بندي	m ²	114	588	67000	
11	درینګونو او سلب کانکریت ریزی	m ³	30	11000	330000	
12	د زینې کانکریت ریزی	m ³	2.2	13181	29000	
13	کتاره	m ²	64	1875	120000	
14	پلستر کاري	m ²	810	112	91000	
15	رنگمالي	m ²	810	168	136000	
16	لرګی	m ³	2.8	68571	192000	
17	شیشه	m ²	44	274	12060	
18	کاشي کاري	m ²	75.6	420	31752	
19	مجموعي قیمت				2004202	

د تعمير د اقتصادي برخې محاسبه

د تعمير د برآورد په برخه کې د برآوردې ارزښ له مخې بايد لاندې مصارف هم په نظر کې ونيول شي.

1. د ساختماني ساحې د موقتو او بومصارف د مجموعي مصارفو 8% نيول کېږي.
2. د برق مصارف د مجموعي مصارفو 12.5% نيول کېږي.
3. د ترانسپورت او موقتو تعميرونو مصارف د مجموعي مصارفو 10% نيول کېږي.
4. ابرساني اوسنيتاري Sanitary کارونه 15% د مجموعي مصارفو دی.
5. اداري مصارف: 10% په نظر کې نيسو.
6. متفرقه کارونه: د برآوردې ارزښ 10% نيول کېږي.
7. د حوالی کارونه: متفرقه کارونه + سنيتاری کارونه + برآوردې ارزښ
8. مستقيم مصارف = د حوالی مصارف + د کارگرانو معاش . د کارگرانو معاش 0.15% د حوالی د مصارفو دی.
9. غير مستقيم مصارف = د مستقيمو مصارفو 10% نيول کېږي.
10. د تعمير تمام شوی قيمت = مستقيم مصارف + غير مستقيم مصارف
11. د تعمير پلانی گټه = د تمام شوی قيمت 10% نيول کېږي.
12. معیاری برآوردې ارزښ = پلانی گټه + د تعمير تمام شوی قيمت

هغه ساختماني پروسې چې د فیصدي له مخې یې برآورد کوو په لاندې ډول دي:

گڼه	د کار نوعیت	د کار واحد	د کار قیمت	مجموعی قیمت په افغانۍ
1	موقتي اوبه	%	8% د مجموعي مصارفو	160336
2	برق	%	12.5% د مجموعي مصارفو	250525.25
3	موقتي تعمیرونه اوترانسپورت	%	10% د مجموعي مصارفو	200420
4	ابرساني اوسنیتاري کارونه	%	15% د مجموعي مصارفو	300630
5	اداري مصارف	%	5% د مجموعي مصارفو	100210
6	متفرقه کارونه	%	10% د مجموعي مصارفو	200420
7	مجموعه			1212541.25

د حوالې کارونه = برآوردې ارزښ + متفرقه کارونه = 3216743.25 افغانۍ

د کارگرانو معاش = 0.15% د حوالې مصارف = 4825 افغانۍ

مستقیم مصارف = د حوالې مصارف + د کارگرانو معاش = 3221568.25 افغانۍ

غیر مستقیم مصارف = د مستقیم مصارفو 10% = 322156.8 افغانۍ

د تعمیر تمام شوی قیمت = مستقیم مصارف + غیر مستقیم مصارف = 3543725.05

د تعمیر پلاني گټه = 354372.5

معیاري برآوردې ارزښ = پلاني گټه + د تعمیر تمام شوی قیمت = 3898097.55 افغانۍ = 74963 ډالر

اقتصادي تخنیکي شاخصونه

1. دمورد نظر تعمیر د مصارفو برآوردی قیمت (معیاری ارزش)
عبارت دی له : 3898097.5 افغانۍ
2. دمورد نظر تعمیر پلاني ګټه : 354372.5 افغانۍ
3. د تعمیر حجم = 665 متر مکعب
4. د تعمیر دیو متر مکعب حجم قیمت په افغانۍ : 5862 افغانۍ
5. د تعمیر برآوردی قیمت په ډالرو: 74963 ډالر
6. دمورد نظر تعمیر دیو متر مکعب حجم قیمت په ډالر : 113 ډالر

ماخذونه:

1. د کابل پوهنتون انجنيړۍ پوهنځي د برآورد چپټر.
2. د پول تخنيک د برآورد چپټر.
3. ننگرهار پوهنتون ، انجنيړۍ پوهنځي د پيلوم د دفاع کتاب.
4. Estimating and costing in civil engineering
5. د استاد د پيلوم انجنيړ اختر محمد شينواري لکچرنوټ.